

Webinar Lichess voor Schaaktrainers

Pascal Losekoot
www.schaaktraining.nl
plosekoot@gmail.com

Doel:

- Overzicht geven van mogelijkheden van Lichess voor schaaktrainingen

Programma

- Waarom Lichess? (omdat ik geen andere tools ken die dit op deze manier aanbieden)
- Online training is niet hetzelfde als normale schaaktraining.
 - Sommige dingen kunnen beter, sommige dingen kunnen niet
 - Technische belemmeringen
- Studies in z'n algemeenheid: een digitaal demonstratiebord
- Stellingen uit PGN / FEN / of zelf opzetten
- Te bezoeken door niet-ingelogde spelers of door ingelogde spelers
- Modus: Interactief of tegen computer (of zetten verborgen) of normale analyse
- Studies kopiëren (klonen)
- Werkvormen
 - 1 op 1 lessen
 - Online partij, samen nadenken (kan ook in tweetallen)
 - Interactieve studies
 - Simultaans en tegen elkaar uitspelen

Algemene aandachtspunten / tips

- Kies voor eenvoudige tools, anders raken deelnemers de weg kwijt en haken ze snel af (vandaar mijn keuze voor Lichess)
- Oefen eerst droog, bijvoorbeeld met een clubgenoot of collega-trainer!
- Maak gebruik van de mogelijkheden die er zijn, erger je niet aan de onmogelijkheden...
- Online training is intensief! Houd de sessies beperkt in tijdsduur en plan evt. een pauze in
- Maak een lesplan (bijv. in Word) waarin je de linkjes overzichtelijk neerzet, zodat je die tijdens de training snel kunt kopiëren.

Extra informatie

Handleiding Lichess studies (met sneltoetsen)

<https://www.eerbeekseschaakclub.nl/lichess-studies-handleiding/>

Chessbase artikel over Chessbase gebruik op school

<https://en.chessbase.com/post/chessbase-for-clasroom-chess-instruction>

Zoom sneltoetsen:

<https://support.zoom.us/hc/en-us/articles/205683899-Hot-Keys-and-Keyboard-Shortcuts-for-Zoom>

Zoom uitleg / video's: <https://support.zoom.us/hc/en-us/articles/360029527911>

Enkele werkvormen

1 op 1 lessen

Ideaal is hier om een studie te delen met je leerling. Maak hem "Bijdrager" zodat hij ook zetten kan doen. Ook voor kleine groepjes is dit te doen. De deelnemer moet wel een lichess account hebben.

Partij online spelen en overleggen

Een leuke manier om samen te bespreken waarom je leerling bepaalde zetten wil doen. Kies een speeltempo waarbij je tijd hebt voor overleg (15+15)

Interactieve studies

Hiermee kunnen deelnemers tijdens of voorafgaand aan de training vooraf klaargezette stellingen oplossen. Te bespreken in de les. Het is niet zomaar mogelijk om ook te zien welke zetten ze hebben ingevoerd.

Stelling door leerlingen tegen elkaar uit laten spelen, trainer kijkt mee

Twee mogelijkheden:

- elkaar laten uitdagen (speel tegen vriend) met de FEN-code van de stelling. Redelijk eenvoudig. De leerling kan de link met de trainer delen via whatsapp/zoom en dan kan de trainer meekijken.
- studieruimte klonen, per tweetal één studieruimte, open elke studie in een tabblad

Simultaan vanuit de beginstelling

Werkt goed, zie <https://lichess.org/simul>. Deel de link met de tegenstanders.

Simultaan uitspelen (vanuit een bepaalde stelling)

Helaas is dit (nog?) niet mogelijk via de simultaanoptie. Ik ben op het idee gekomen dit te doen door per bord een partij te starten. Je kunt uiteraard meerdere tegelijk spelen. Elke partij zet je op een apart tabblad. De partijen kunnen naderhand besproken worden. Het is een truc die een omslachtig is, maar voor kleine aantallen werkt het wel.

Zetbevestiging

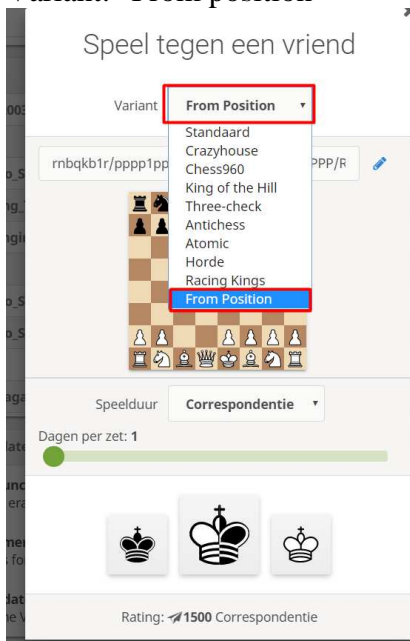
Nooit	Bij correspondentiepartijen	Correspondentiepartij en zonder klok	Altijd
-------	-----------------------------	--------------------------------------	--------

Zet eerst "zetbevestiging uit" (bij de Lichess instellingen), als je dit met correspondentieschaak (zonder tijd) doet.

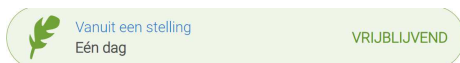

Kies "Speel tegen vriend"

Variante: "From position"

Plak de FEN code van de stelling

Je krijgt nu een URL / link

Deze link deel je met je tegenstander. Als hij erop klikt, begint de partij.

Deze linkjes blijven in elk geval enige uren geldig.

Voorbeeld:

<https://lichess.org/7nGOWCDn>

<https://lichess.org/PeSVRz7T>

<https://lichess.org/rUdz5eMq>

<https://lichess.org/sYpVy0wC>

(Deze linkjes zullen niet meer werken, want ik gebruik ze tijdens de webinar.)

Termen

Lichess: Schaakwebsite, volledig gratis, spreek uit: lie-tjès, <https://lichess.org/>

Zoom: een populair programma voor online vergaderen / les / etc. <https://zoom.us/>

Let wel even op de privacyissues!

Studie / Study: Een verzameling van maximaal 64 stellingen binnen Lichess, te gebruiken voor trainingsdoeleinden. Te vinden onder: "Leren - Studies"

FEN: Een manier om een schaakstelling weer te geven. Bijvoorbeeld:

r1b1k1nr/pp2q1pp/2p2p2/2b1p3/4P3/1P4P1/1PPNQP1P/R1B1R1K1 w - - 0 1

https://nl.wikipedia.org/wiki/Forsyth-Edwards_Notation

PGN: Bestand voor schaakpartijen, je kunt dit inlezen in Lichess (ook meerdere partijen)

Problemen

Met digitale tools zullen er problemen optreden. Dit zijn vaak aanloopproblemen, dingen die niet werken of een deelnemer (of trainer) die niet weet hoe het werkt. De oorzaak kan ook verouderde software (operating systems), onmogelijkheden of fouten in het programma zijn. Maar ook firewalls en andere beveiligingen kunnen voor problemen zorgen.

Ik probeer gebruikers zoveel mogelijk te ondersteunen, maar ben geen computerhelpdesk.

Tip: Zorg ervoor dat problemen begeleid worden door schermafdrucken en een specifieke beschrijving. Ook via Google is vaak een oplossing te vinden.

Hieronder staat een opsomming van problemen, zowel met Zoom, als met Lichess, waar ik inmiddels tegen aan gelopen ben.

Tips, problemen en fouten

Zoom

Gebruiker kan zich niet inschrijven voor een Zoom-meeting waar dat verplicht is

Schrijf hem zelf in, met zijn mailadres

De Zoom sneltoetsen werken niet

Zoom moet wel vooraan in beeld staan (aangeklikt). Het werkt niet als de gebruiker in een andere applicatie zit, het is geen "global sneltoets". Bij IOS (Apple) moet de sneltoetsen Command SHIFT gebruikt worden ipv. CTRL.

Gebruiker kan zijn microfoon / en of camera niet gebruiken

Het kan zijn dat de microfoon gemute is, dat kan je als host zien. Wijs hem op de sneltoets ALT-A. Zo niet, dan is het lastig op te lossen. De microfoon kan niet aangesloten zijn, kapot, verkeerd aangesloten, gedempt. Dit moet de deelnemer zelf oplossen. Dit geldt ook voor de camera.

Gebruiker krijgt de chat niet actief

Wijs hem op de sneltoets ALT-H. Let op, dit is geen global sneltoets.

Gebruiker kan niet op de link in de chat klikken

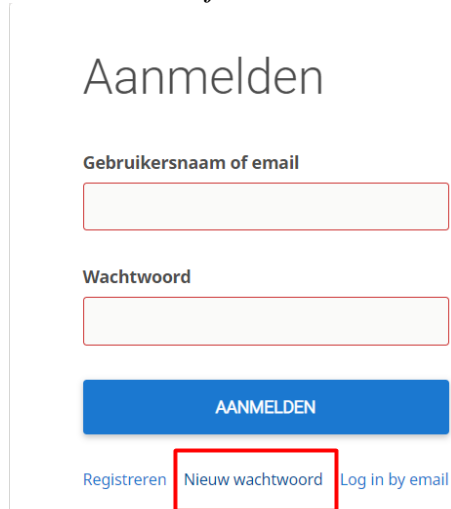
In de Zoom-applicatie moet de link gekopieerd worden. In de Webversie kan je wel op de link klikken.

Er is veel herrie ergens op de achtergrond.

Mute desbetreffende of alle microfoons. Gebruikers kunnen ze zelf weer aanzetten, tenzij je dat ook blokkeert.

Lichess, algemeen

Deelnemer is zijn lichess wachtwoord vergeten

<https://lichess.org/password/reset>

Lichess is traag

Ook Lichess heeft erg veel bezoekers momenteel, in het bijzonder 's avonds / in het weekend. Inmiddels is er een server bijgeplaatst, het probleem lijkt opgelost te zijn voorlopig.

Lichess, studies

Deelnemer is toegevoegd aan de lichess study, maar als hij een zet doet, zie ik het niet

Staat hij wel op bijdrager? Indien niet: zorg dat dat wel het geval is en laat hem verversen. Indien wel: Laat hem het scherm verversen. Werkt het nog niet? Is de gebruiker wel ingelogd (je kunt dit zien want dan wordt de gebruiker groen).

De zetten die de deelnemer invoert bij een studie, worden niet opgeslagen

Dit werkt alleen als de gebruiker als bijdrager is toegevoegd en als REC aanstaat.

Lichess studies werken niet goed met de lichess app (interactief werkt niet, gebruikers zien de oplossing)

Gebruik de webversie van lichess

Deelnemer kan de oplossing bekijken van een interactieve studie

Dit is voorlopig niet op te lossen. Ik ga er vanuit dat de leerlingen ook zelf willen leren. Je kunt hen daarop wijzen.

Je kunt bij een stelling niet rokeren, terwijl dat nog wel mag

Bij interactieve les kan ik geen tweede oplossing invoeren

Dat kan inderdaad niet, maar je kunt wel aangeven dat een subvariant ook goed is (met een opmerking)

Ik heb een stelling opgezet zonder koningen, maar kan geen zetten doen

Illegale stellingen werken niet. Twee koningen neerzetten lost het probleem op.

Ik heb de stelling verkeerd opgezet, maar hoe kan ik dit corrigeren?

Selecteer de stelling en druk daarna op "Nieuw hoofdstuk toevoegen"

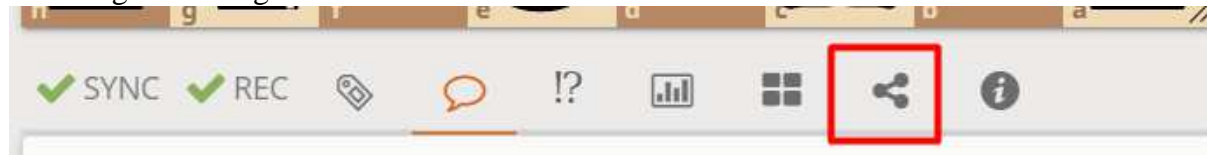
Verbeter je fout. Je moet wel de naam van het hoofdstuk en de varianten opnieuw invoeren.

Ik wil een stelling op een andere plek zetten

Je kunt de hoofdstukken slepen

Ik heb een studie gemaakt maar wil die kopiëren voordat ik hem in een les gebruik

Dit is erg verstandig!

Onderaan het bord zit een "deel" icoon. Je kunt hier zowel de PGN downloaden (heel nuttig als backup!! als de studie klonen (=kopiëren).